

Konstitutionsutskottets betänkande 2018/19:KU35

Samlad struktur för tillhandahållande av lokal statlig service

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till ny lag om viss gemensam offentligt service och lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen.

Lagändringarna syftar till att möjliggöra lokal statlig service som tillhandahålls vid servicekontor i en sammanhållen organisation som Statens servicecenter ansvarar för. Den föreslagna regleringen omfattar en ny lag om viss gemensam offentlig service. En ny sekretessbestämmelse föreslås som innebär att sekretess ska gälla för handlingar som lämnas in till eller upprättas i en sådan serviceverksamhet som en statlig myndighet ska utföra åt någon annan myndighet enligt den nya lagen. Myndigheten ska tillämpa motsvarande sekretessbestämmelser som gäller hos den myndighet för vilken en handling tagits emot eller upprättats.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juni 2019.

Utskottet föreslår att motionsyrkandena avslås.

I betänkandet finns tre reservationer (SD, KD).

Behandlade förslag

Proposition 2018/19:47 Samlad struktur för tillhandahållande av lokal statlig service.

Två yrkanden i en följdmotion.

Sju yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2018/19.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning.....	4
Propositionens huvudsakliga innehåll	4
Utskottets överväganden.....	5
Lokal statlig service vid servicekontor	5
Samlad struktur för tillhandahållande av lokal statlig service	7
Tillgång till lokal statlig service	13
Reservationer	18
1. Samlad struktur för tillhandahållande av lokal statlig service, punkt 1 (SD)	18
2. Tillgång till lokal statlig service, punkt 2 (SD).....	19
3. Tillgång till lokal statlig service, punkt 2 (KD)	20
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	22
Propositionen	22
Följdmotionen	22
Motioner från allmänna motionstiden 2018/19	22
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	24

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Samlad struktur för tillhandahållande av lokal statlig service

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om viss gemensam offentlig service,
2. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2018/19:47 punkterna 1 och 2 samt avslår motion

2018/19:3033 av Matheus Enholm m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2.

Reservation 1 (SD)

2. Tillgång till lokal statlig service

Riksdagen avslår motionerna

2018/19:155 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 4,

2018/19:628 av Dennis Dioukarev (SD),

2018/19:775 av Betty Malmberg (M) yrkande 1,

2018/19:1815 av Anna-Caren Säterberg och Kalle Olsson (båda S),

2018/19:2492 av Per Åsling (C) yrkande 1,

2018/19:2694 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 22 och

2018/19:2736 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 62.

Reservation 2 (SD)

Reservation 3 (KD)

Stockholm den 11 april 2019

På konstitutionsutskottets vägnar

Karin Enström

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Karin Enström (M), Hans Ekström (S), Ida Karkiainen (S), Matheus Enholm (SD), Per-Arne Håkansson (S), Linda Ylivainio (C), Fredrik Lindahl (SD), Tuve Skånberg (KD), Daniel Andersson (S), Bengt Eliasson (L), Mikael Strandman (SD), Erik Ottoson (M), Jörgen Berglund (M), Jessica Wetterling (V), Fredrik Schulte (M) och Nermina Mizimovic (S).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Regeringen föreslår i proposition 2018/19:47 Samlad struktur för tillhandahållande av lokal statlig service att riksdagen antar regeringens förslag till lag om viss gemensam offentlig service och lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i *bilaga 1* och regeringens lagförslag i *bilaga 2*.

Regeringen har i propositionen redogjort för ärendets beredning fram till dess att propositionen beslutades. Regeringen har inhämtat Lagrådets yttrande. Regeringen har följt Lagrådets synpunkter.

En följdmotion har väckts med anledning av propositionen.

I betänkandet behandlas även motioner från allmänna motionstiden 2018/19 som rör statliga och kommunala servicekontor.

En förteckning över behandlade förslag finns i *bilaga 1*.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås lagändringar som syftar till att möjliggöra lokal statlig service som tillhandahålls vid servicekontor i en sammanhållen organisation som Statens servicecenter ansvarar för.

Den föreslagna regleringen omfattar en ny lag om viss gemensam offentlig service som ersätter lagen om samtjänst vid medborgarkontor. Det föreslås också en ny sekretessbestämmelse som innebär att sekretess ska gälla för handlingar som lämnas in till eller upprättas i en sådan serviceverksamhet som en statlig myndighet ska utföra åt någon annan myndighet enligt den nya lagen. Myndigheten ska tillämpa motsvarande sekretessbestämmelser som gäller hos den myndighet för vilken en handling tagits emot eller upprättats.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juni 2019.

Utskottets överväganden

Lokal statlig service vid servicekontor

Gällande ordning

Samtjänstlagen och samtjänstförordningen m.m.

Samverkan mellan myndigheterna vid servicekontoren regleras genom lagen (2004:543) om samtjänst vid medborgarkontor (förkortas samtjänstlagen) och förordningen (2009:315) om samtjänst vid medborgarkontor (förkortas samtjänstförordningen), som kompletteras av s.k. samtjänstavtal.

Enligt 1 § samtjänstlagen får statliga myndigheter, en kommun eller ett landsting ingå avtal om att för varandras räkning lämna upplysningar, vägledning, råd och annan sådan hjälp till enskilda och i övrigt handlägga förvaltningsärenden med de begränsningar som anges i lagen eller i förordning (samtjänst vid medborgarkontor).

Av 2 § framgår dels att ett samtjänstavtal ska ange vilka förvaltningsuppgifter som ska omfattas av samtjänsten, dels att förvaltningsuppgifter som innefattar myndighetsutövning eller som kräver tillgång till personuppgifter ska anges särskilt i avtalet, dels att det även ska framgå av avtalet vilken tillgång till personuppgifter som behövs för att de förvaltningsuppgifter som omfattas av avtalet ska kunna utföras. Så snart ett samtjänstavtal har ingåtts ska en kopia skickas in till regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Enligt 4 § samtjänstlagen ska myndigheter som ingått ett samtjänstavtal på det sätt som bestäms av regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer redovisa hur verksamheten har bedrivits.

I 3 § samtjänstförordningen ges möjlighet till samverkan mellan statliga myndigheter samt mellan statliga myndigheter och kommuner eller landsting när det gäller vissa uppgifter som innefattar myndighetsutövning. Enligt 4–5 §§ ska kopior av samtjänstavtal och årliga verksamhetsrapporter ges in till Kammarkollegiet.

I samtjänstlagen och samtjänstförordningen används begreppet medborgarkontor, men myndigheterna använder sedan 2008 när de gemensamma kontoren, startades begreppet servicekontor.

Enligt 3 § myndighetsförordningen (2007:515) ansvarar en myndighetsledning inför regeringen för verksamheten och ska se till att den bedrivs effektivt och enligt gällande rätt och de förpliktelser som följer av Sveriges medlemskap i Europeiska unionen, att den redovisas på ett tillförlitligt och rättvisande sätt samt att myndigheten hushållar väl med statens medel.

Av 6 § myndighetsförordningen framgår att myndigheten ska verka för att genom samarbete med myndigheter och andra ta till vara de fördelar som kan vinnas för enskilda samt för staten som helhet.

Av 8–10 §§ förordningen (1993:528) om statliga myndigheters lokalförsörjning framgår att varje myndighet får besluta om sin lokalförsörjning samt att om planerad lokalförändring förutsätter ökad tilldelning av anslagsmedel eller motsvarande får myndigheten besluta om förändringar endast efter regeringens medgivande.

Genom förordningen (2017:583) om regionalt tillväxtarbete förtydligas de statliga myndigheternas ansvar i det regionala tillväxtarbetet. Möjligheten till decentralisering ska beaktas, och krav ställs bl.a. på samråd, samverkan och samordning med andra berörda statliga myndigheter, kommuner, landsting, näringsliv och organisationer när verksamhetsminskningar övervägs.

Tryckfrihetsförordningen

Enligt 2 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen (TF) har var och en rätt att ta del av allmänna handlingar för att främja ett fritt meningsutbyte, en fri och allsidig upplysning och ett fritt konstnärligt skapande. Rätten får begränsas endast till skydd för något av de intressen som anges i 2 kap. 2 § TF, t.ex. det allmännas ekonomiska intresse eller skyddet för enskildas personliga eller ekonomiska förhållanden. Begränsningarna ska noga anges i en särskild lag eller i annan lag till vilken den särskilda lagen hänvisar. Den lag som avses är offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), förkortad OSL.

Med en allmän handling avses en framställning i skrift eller bild samt en upptagning som endast med tekniska hjälpmedel kan läsas eller avlyssnas eller uppfattas på annat sätt, om den förvaras hos en myndighet och är inkommen till eller upprättad hos myndigheten (2 kap. 3 och 4 §§ TF). En handling har kommit in till en myndighet när den har anlänt till myndigheten eller kommit behörig befattningshavare till handa (2 kap. 9 § TF).

Den som begär ut en allmän handling som får lämnas ut ska genast eller så snart det är möjligt och utan avgift få ta del av handlingen på stället (2 kap. 15 § TF). Den som önskar ta del av en allmän handling har även rätt att mot en fastställd avgift få en avskrift eller kopia av handlingen till den del handlingen får lämnas ut. En begäran att få en avskrift eller kopia av en allmän handling ska behandlas skyndsamt (2 kap. 16 § TF). En begäran om att få ta del av en allmän handling ska göras hos den myndighet som förvarar handlingen. Det är typiskt sett även denna myndighet som ska pröva om handlingen kan lämnas ut (2 kap. 17 § TF).

Offentlighets- och sekretesslagen

Sekretess gäller inte bara i förhållande till enskilda utan också mellan myndigheter och inom en myndighet (8 kap. 1 och 2 §§ OSL). Enligt 6 kap. 5 § OSL ska en myndighet på begäran av en annan myndighet lämna en uppgift som den förfogar över, om uppgiften inte är sekretessbelagd eller det skulle hindra arbetets behöriga gång. Enligt 10 kap. 27 § OSL kan sekretessbelagda uppgifter lämnas mellan myndigheter, om det är uppenbart att intresset av att uppgiften lämnas har företräde framför det intresse som

sekretessen ska skydda. I samma kapitel finns även andra sekretessbrytande bestämmelser. Av 12 kap. 1 § OSL framgår att sekretess till skydd för en enskild som huvudregel inte gäller mot den enskilde själv. Han eller hon kan normalt sett vid kontakter med myndigheter häva sekretess som gäller till skydd för honom eller henne (12 kap. 2 §, jfr 10 kap. 1 § OSL).

I 40 kap. OSL finns sekretessbestämmelser som reglerar skydd för enskilda hos övriga myndigheter och i övriga verksamheter.

Dataskyddsförordningen, dataskyddslagen och sektorsspecifika lagar

EU:s dataskyddsförordning är i alla delar bindande och direkt tillämplig i samtliga EU:s medlemsländer och ska tillämpas sedan den 25 maj 2018. Förordningen, som utgör den generella regleringen av personuppgiftsbehandling inom EU, tillåter och förutsätter ibland att medlemsstaterna kompletterar förordningen med nationell lagstiftning. Dataskyddsförordningen kompletteras i Sverige av bl.a. lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning (dataskyddslagen) och förordningen (2018:219) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning samt myndighetspecifika författningar.

Samlad struktur för tillhandahållande av lokal statlig service

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till ny lag om viss gemensam offentlig service och lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen och avslår en motion.

Jämför reservation 1 (SD).

Propositionen

En ny serviceorganisation

Enligt regeringen finns det ett behov av att stärka förtroendet för de statliga myndigheternas och samhällets institutioner genom en väl utvecklad lokal statlig närvaro och service. Trots att utvecklingen går mot allt fler digitala tjänster har såväl privatpersoner som företagare behov av att personligen kunna möta myndigheter och få personlig service. Lokal statlig service är särskilt viktigt för de som har svårigheter med det svenska språket, de som har vissa typer av funktionsnedsättningar och de som är ekonomiskt utsatta.

Genom att samla vissa statliga myndigheters lokala besöks- och serviceverksamheter i en sammanhållen organisation ökar möjligheterna att erbjuda lokal statlig service av hög kvalitet på ett kostnadseffektivt sätt. Regeringen bedömer att den lokala serviceverksamheten bör samlas i en organisation för att ge förutsättningar att skapa en samordnad styrning och ledning samt att

utveckla servicen till privatpersoner, företagare och bolag. Prioriteringar, resursplanering och ekonomiska förutsättningar bör övervägas och avgöras inom en myndighet i stället för flera.

I propositionen lämnas förslag på hur den nya driften av servicekontoren ska regleras. Regeringen anser att en reglering bör kunna klara flera motstridiga behov. Den bör ge förutsättningar för flexibilitet och effektivitet. Samtidigt är det nödvändigt att det finns krav som säkerställer en rättssäker hantering, upprätthåller ett högt integritetsskydd, tydliggör berörda myndigheters ansvar och möjliggör ansvarsutkrävande. Regeringen anser också att det är rimligt att så långt som möjligt behålla den nuvarande regleringen, med inflytande för myndigheterna genom avtal och uppdragsavtal för handläggarna på servicekontoren, och där ärendehantering sker i respektive myndighets namn. Detta ger goda förutsättningar för flexibilitet, styrning och en långsiktig utveckling av verksamheten.

Regeringen anser att serviceverksamheten vid Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och Skatteverket bör samlas i en sammanhållen organisation, som Statens servicecenter ska ansvara för. Det bör dock framhållas att avsikten inte är att utesluta andra statliga myndigheter från att frivilligt ingå serviceavtal med Statens servicecenter, eller att ingå avtal med varandra, en kommun eller ett landsting om annan servicesamverkan. Regeringen framhåller att omfattande förändringar kommer att genomföras av Arbetsförmedlingens verksamhet, och att regeringen avser att återkomma till myndighetens framtida deltagande i serviceorganisationen.

Regeringen redovisade i budgetpropositionen för 2018 att den statliga lokala service som bedrivs vid servicekontor i samverkan mellan Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och Skatteverket skulle samlas i en sammanhållen organisation fr.o.m. den 1 januari 2019 och att Statens servicecenter skulle ansvara för denna (prop. 2017/18:1 utg.omr. 2 avsnitt 5.5). Mot denna bakgrund beslutade riksdagen efter regeringens förslag i 2018 års ekonomiska vårproposition att de ändamål och verksamheter som avser tillhandahållandet av lokal statlig service vid servicekontor, och som finansieras från anslaget 1:1 Skatteverket inom utgiftsområde 3 Skatt, tull och exekution, anslaget 2:1 Försäkringskassan inom utgiftsområde 10 Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning samt anslaget 2:1 Pensionsmyndigheten inom utgiftsområde 11 Ekonomisk trygghet vid ålderdom, skulle flyttas till utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning (prop. 2017/18:100, bet. 2017/18:KU40, rskr. 2017/18:419).

Regleringen av en gemensam offentlig service

Enligt regeringen bör organisationen av och ansvarsfördelningen för de servicekontor som Statens servicecenter ska ansvara för utgå från den reglering som för närvarande gäller för samverkan enligt samtjänstlagen. Regeringen anser också att den nuvarande ordningen bör behållas, där myndigheten som ansvarar för en viss förvaltningsuppgift har det rättsliga

ansvaret för sina ärenden även efter att ett serviceavtal ingåtts. Ärendehantering bör därför även i fortsättningen ske inom ramen för den ursprungligt ansvariga myndighetens verksamhet. Det rättsliga ansvaret för ärendehantering kommer således att ligga på Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och Skatteverket, och inte på Statens servicecenter.

Enligt regeringens mening bör varje ansvarig myndighet även fortsättningsvis ingå uppdragsavtal med servicehandläggare som ska utföra förvaltningsuppgifter som innefattar myndighetsutövning eller som kräver tillgång till personuppgifter. Däremot kommer Statens servicecenter som anställningsmyndighet att ha arbetsgivaransvaret för den personal som kommer att arbeta vid servicekontoren.

Den verksamhet som bedrivs vid de befintliga servicekontoren består i huvudsak av tillhandahållande av information och vägledning i olika frågor samt fördjupad service, vilket förutsätter kännedom om besökarens identitet och tillgång till personregister.

Regeringen anser att den service som ska tillhandahållas vid de servicekontor som Statens servicecenter kommer att ansvara för bör vara densamma som gäller i dag, dvs. service av både allmän och fördjupad karaktär. Det förhållandet att Statens servicecenter ska bedriva verksamheten vid servicekontoren utgör inte skäl för att införa en mindre flexibel ordning. Regeringen bedömer därför att de berörda myndigheterna även fortsättningsvis bör ha möjlighet att ingå avtal med Statens servicecenter om vilka ärenden servicen ska omfatta, så länge det inte helt eller delvis är fråga om myndighetsutövning.

Lagrådet har bl.a. uttalat att det kan ifrågasättas om de som har sin huvudsakliga anställning hos en myndighet ska ges rätt att meddela beslut som kräver specialistkunskaper och erfarenhet på en annan myndighets område. Regeringen anser mot denna bakgrund att ärendehantering, dvs. myndighetsutövningen, vid servicekontoren även i fortsättningen bör begränsas.

Huvudregeln vad gäller kommuner och landsting ändras inte, dvs. förvaltningsuppgifter som innefattar myndighetsutövning och som en kommun eller ett landsting ansvarar för får inte omfattas av ett serviceavtal.

För att få en tydligare och eftersträvd styrning finns det ett behov av att göra vissa ändringar i den befintliga rättsliga regleringen. Regeringen föreslår att en ny anpassad lag om en gemensam och offentlig service ska ersätta den nuvarande samtjänstlagen. Begreppet samtjänst bör ersättas med begreppet service.

Regeringen föreslår att den eller de statliga myndigheter som regeringen bestämmer ska utföra uppgifter vid lokala servicekontor för andra myndigheters räkning. Regeringen föreslår vidare att den eller de myndigheter som regeringen bestämmer ska vara skyldiga att använda sig av de först nämnda myndigheternas tjänster vad gäller lokal statlig service. Regeringen avser tills vidare endast att ge Statens servicecenter i uppdrag att tillhandahålla lokal statlig service åt andra myndigheter. Vidare avser regeringen att ålägga Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och Skatteverket att ansluta sig till Statens servicecenters lokala organisation.

Regeringen föreslår också att uppdragsavtal, inte anställningsavtal, ska ingås med den som är anställd och som ska utföra förvaltningsuppgifter för någon annan statlig myndighets räkning än den där personen är anställd, om förvaltningsuppgifterna helt eller delvis innefattar myndighetsutövning eller kräver tillgång till personuppgifter. Skyldigheten att ge in samtjänstavtal och årliga verksamhetsrapporter till Kammarkollegiet ska inte gälla sådan verksamhet som regeringen bestämt att en statlig myndighet ska utföra för andra myndigheters räkning.

Allmänna handlingar och sekretess vid servicekontoren

Vid den senaste ändringen av samtjänstlagen konstaterade regeringen att ett servicekontor inte är en myndighet i den mening som avses i 2 kap. TF (prop. 2008/09:123 s. 29). Det är i stället de myndigheter som deltar i samarbetet som ansvarar för sin respektive del av verksamheten vid servicekontoret. Handlingar som i dag ges in till ett servicekontor anses således inte inkomna till kontoret utan till en eller flera av de samverkande myndigheterna. Motsvarande gäller för handlingar som upprättas vid servicekontoren.

Den aktuella reformen innebär att servicekontoren kommer att ingå i myndigheten Statens servicecenter. En handling som lämnas in på ett servicekontor för att t.ex. sändas vidare till Försäkringskassan kan, i tryckfrihetsförordningens mening, anses ha kommit in till myndigheten Statens servicecenter. Reformen kan också komma att medföra att framställningar om att få ta del av allmänna handlingar görs direkt till Statens servicecenter. Så länge den aktuella handlingen kan anses förvarad hos Statens servicecenter kommer myndigheten i så fall att behöva pröva frågan om utlämnande. Statens servicecenter ska då även ansvara för att en begäran som ställs till myndigheten hanteras på ett rättssäkert sätt, med beaktande av de skyddsanskrav m.m. som följer av tryckfrihetsförordningen.

Regeringen framhåller att Statens servicecenters och servicekontorens roll kommer att vara att ge service för andra myndigheters räkning. Inkomna handlingar mottas och förvaras därför huvudsakligen inte för någon egentlig egen verksamhet utan för att efter en eventuell serviceåtgärd skickas vidare till den myndighet som ansvarar för förvaltningsuppgifterna. Det ankommer på Statens servicecenter och de samverkande myndigheterna att fastställa rutiner för ett enkelt och säkert överlämnande av inkomna handlingar.

Huvudregeln när en allmän handling begärs ut från en myndighet är att tillämpliga bestämmelser i sekretesslagstiftningen i den verksamhet från vilken handlingen begärs utlämnad ska tillämpas. Det saknar betydelse om handlingen är offentlig eller sekretessbelagd i en annan verksamhet. Vid hanteringen av exempelvis ett skatteärende på ett servicekontor tillämpas således enligt nu gällande ordning de bestämmelser i OSL som Skatteverket ska tillämpa i sin verksamhet. Enligt regeringen bör detsamma gälla hos en myndighet som i likhet med Statens servicecenter ska tillhandahålla gemensam offentlig service.

De uppgifter som hanteras i de samverkande myndigheternas verksamhet rör generellt enskildas personliga och ekonomiska förhållanden och kan i många fall antas vara av känslig art. Det får därför inte finnas någon risk för att situationer uppkommer när en handling lämnas ut av myndigheten som ansvarar för servicekontoret, trots att den skulle anses omfattas av sekretess hos den myndighet som ansvarar för det ärende som handlingen avser.

Regeringen anser mot denna bakgrund att motsvarande sekretess bör gälla hos den myndighet som getts i uppdrag att utföra gemensam offentlig service åt någon annan myndighet som i den senare myndighetens verksamhet. En sekretessbestämmelse av denna innebörd bör därför införas i offentlighets- och sekretesslagen. Sekretessbestämmelsen bör införas i 40 kap. OSL, som reglerar sekretess till skydd för enskilda hos övriga myndigheter och i övriga verksamheter.

Regeringen bedömer vidare att det inte finns skäl att införa några särskilda sekretessbrytande regler mellan myndigheter som ingått serviceavtal. Den nuvarande ordningen att den enskilde vid behov häver sekretessen har av allt att döma fungerat väl i praktiken och bör därför tillämpas även i fortsättningen. Hur inhämtandet av den enskildes samtycke ska ske och dokumenteras är en fråga för berörda myndigheter att hantera. Det är dock viktigt att det framgår av det dokumenterade samtycket vilka specifika uppgifter som bedömts nödvändiga att hämta in från andra myndigheter, samt att den enskilde får relevant och tydlig information om innebörden av samtycket.

Regeringens bedömning är vidare att Statens servicecenter bör hantera registreringen av allmänna handlingar vid servicekontoren på ett för verksamheten lämpligt sätt. De handlingar som lämnas in till eller upprättas på servicekontoren bör endast arkiveras av den myndighet som är avsedd adressat eller för vars räkning handlingen upprättats.

Behandling av personuppgifter

I propositionen gör regeringen bedömningen att behandlingen av personuppgifter vid servicekontoren inte kommer att förändras när Statens servicecenter tar över driften av verksamheten. Den rättsliga regleringen för behandling av personuppgifter kommer alltjämt att finnas i EU:s dataskyddsförordning och de övriga författningar på personuppgiftsområdet som gäller för respektive område. Någon ytterligare reglering är därmed inte nödvändig för den behandling av personuppgifter som kommer att ske vid servicekontoren. Någon direktåtkomst till uppgifter i automatiserade register hos de myndigheter åt vilka service tillhandahålls på servicekontoren behöver inte ges till Statens servicecenter.

Regeringen gör vidare bedömningen att EU:s dataskyddsförordning, lagen med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning och förordningen med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning utgör tillräcklig reglering för den personuppgiftsbehandling som

kan komma att ske vid Statens servicecenter. Det behöver således inte införas någon ytterligare reglering av denna behandling.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringen föreslår att den nya lagen om viss gemensam offentlig service och ändringen i offentlighets- och sekretesslagen ska träda i kraft den 1 juni 2019, när lagen om samtjänst vid medborgarkontor ska upphöra att gälla.

Den upphävda lagen ska dock fortfarande gälla för samtjänstavtal som ingåtts före ikraftträdandet.

Motionen

I motion 2018/19:3033 av Matheus Enholm m.fl. (SD) begärs i yrkande 1 att riksdagen avslår propositionen. I yrkande 2 begärs ett tillkännagivande om en förnyad översyn av samtjänstlagen och samtjänstförordningen.

Motionärerna delar delvis regeringens bedömning att det finns ett behov av bättre tillgång till grundläggande statlig service för privatpersoner, företagare och bolag i hela landet, men menar att propositionen inte i tillräcklig utsträckning omfattar det servicebehov som finns i samhället. Det räcker knappast att tjänsten erbjuds geografiskt nära, om man inte talar språket, förstår de sociala koderna eller de föreskrifter som reglerar det allmännas relation till enskilda. För att göra störst nytta borde utgångspunkten i stället vara att de placeras på platser där äldre, personer med funktionsnedsättning och personer bosatta på glesbygden kan förväntas ha behov av service. Motionärerna hänvisar också till att Kammarkollegiet i sitt remissvar anfört att förslaget inte bör genomföras i den form som regeringen föreslår. Kammarkollegiet har också enligt motionärerna betonat att samtjänstlagen och samtjänstförordningen inte är avsedda att användas på det sätt som propositionen gör gällande då ärendehandläggning ska ske inom ramen för respektive myndighets ansvarsområde.

Motionärerna anser att propositionen bör avslås och att regeringen i stället bör få i uppdrag att göra en fullständig genomlysning av samtjänstlagen och samtjänstförordningen. I översynen bör särskilt fästas vikt vid att pröva om lösningen med servicecenter verkligen gör nytta för de utsatta områdena som regeringen avser och utreda om servicen på ett ändamålsenligt sätt kan riktas mot såväl landsbygd som tätort.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömningar och ställer sig bakom förslagen i propositionen. Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om viss gemensam offentlig service och lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen och att motionen avslås.

Tillgång till lokal statlig service

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om tillgång till lokal statlig service.

Jämför reservation 2 (SD) och 3 (KD).

Motionerna

I flera motioner från allmänna motionstiden 2018/19 begärs att regeringen ska se över hur människors tillgång till statlig service kan öka i hela landet.

I kommittémotion 2018/19:155 yrkande 4 begär Eric Palmqvist m.fl. (SD) ett tillkännagivande om att statliga myndigheter bör trygga en god tillgång till offentlig service för medborgarna genom ökad samverkan och genom modern videokonferensteknik. Motionärerna anför att en förutsättning för en levande landsbygd är god tillgång till offentlig service. För att kompensera att offentlig service har dragits undan från landsbygden har myndigheter och kommuner satsat alltmer på att erbjuda information och service över internet och telefon. Samtidigt finns det alltjämt hushåll som saknar tillgång till en snabb och stabil internetuppkoppling.

I kommittémotion 2018/19:2694 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 22 begärs ett tillkännagivande om att fler av myndigheternas uppdrag och funktioner ska decentraliseras. Även i motion 2018/19:2492 av Per Åsling (C) yrkande 1 begärs att fler av myndigheternas uppdrag och funktioner ska decentraliseras. Motionärerna anför att myndigheter och kommuner lägger ut alltmer information på internet och att telefonkundtjänsten byggs ut, vilket är bra. Drygt 1 miljon människor använder dock inte internet, och värdet av att träffa en tjänsteman i ett personligt möte kan inte nog betonas. Myndigheter bör därför i högre utsträckning än i dag samlokaliseras i servicekontor så att statens resurser används mer effektivt och decentraliserat samtidigt som myndigheterna kommer närmare medborgarna.

Magnus Oscarsson m.fl. (KD) begär i kommittémotion 2018/19:2736 yrkande 62 att man ska samla myndigheter i servicecentrum. Motionärerna anför att kommuner och statliga myndigheter bör samordna sin grundläggande service till medborgare och företag genom att samarbeta i lokala servicecenter. Motionärerna anser att de viktigaste statliga aktörerna och myndigheterna, främst polisen, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen, ska finnas i princip i alla kommuner.

I motion 2018/19:1815 av Anna-Caren Säterberg och Kalle Olsson (båda S) framhålls vikten av att stärka närvaron av statlig service och att inrätta lokala servicekontor i hela landet. Motionärerna framhåller att genom att erbjuda service för fler myndigheter på ett och samma kontor och ha servicekontor på fler platser i landet säkras och förstärks den lokala statliga servicen.

I grunden handlar det enligt motionärerna om en fråga om legitimitet. Där staten är fysiskt närvarande ökar förtroendet hos allmänheten.

Dennis Dioukarev (SD) begär i motion 2018/19:628 en utredning av hur Skatteverket, Kronofogdemyndigheten och Försäkringskassan kan samlokaliseras. För att göra omfattande ärenden mer tidseffektiva och fysiskt tillgängliga bör myndigheternas regionala huvudkontor samlokaliseras. Förutom att tillgängligheten för individer förbättras skulle även myndigheterna gynnas av att sättas i ett tätt sammanbundet kluster eftersom korta fysiska avstånd skulle bidra till en ökad interaktion mellan myndighetsanställda och möjliggöra en snabbare och enklare kommunikation.

I motion 2018/19:775 av Betty Malmberg (M) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om tillgänglighet till offentlig service även för de som saknar digital uppkoppling. Motionären anför att digitaliseringen i samhället är ett tekniksprång av stora mått som har gått för fort enligt många äldre. Samhällsservicen måste organiseras så att man medger en delaktighet för så många grupper som möjligt.

Propositionen

Som nämnts ovan föreslår regeringen i proposition 2018/19:47 Samlad struktur för tillhandahållande av lokal statlig service ändringar som syftar till att möjliggöra lokal statlig service, som tillhandahålls vid servicekontor i en sammanhållen organisation som Statens servicecenter ansvarar för. Den föreslagna regleringen omfattar bl.a. en ny lag om viss gemensam offentlig service som ersätter lagen om samttjänst vid medborgarkontor (se ovan).

Uppdrag till länsstyrelserna att kartlägga statlig närvaro och service

Den 28 mars 2019 meddelade regeringen att den ger länsstyrelserna i uppdrag att kartlägga statlig närvaro i länen och kommunerna. I uppdraget ingår att redovisa både vilka statliga myndigheter som bedriver verksamhet i länen och vilka statliga tjänster och vilken servicenivå som tillhandahålls. Länsstyrelserna ska även ta fram metoder för att löpande följa upp och redovisa den statliga närvaron.

Civilminister Ardalan Shekarabi uttalade följande i ett pressmeddelande på regeringens webbplats:

Vi måste se till att staten finns närvarande i hela landet. Nu ger vi ett uppdrag till länsstyrelserna att kartlägga den statliga närvaron i varje kommun. För att kunna förstärka statens närvaro och service i landet behöver regeringen ett samlat kunskapsunderlag. Detta är viktigt inte minst mot bakgrunden av de neddragningar på Arbetsförmedlingen som blir konsekvensen av den budget riksdagen beslutat om för 2019.

Länsstyrelserna ska bl.a. redovisa antalet statliga arbetstillfällen i länen och kommunerna samt beskriva vilken samverkan som sker mellan myndigheter, landsting och kommuner när det gäller statlig närvaro och service. I uppdraget

ingår även att redovisa i vilken utsträckning statliga myndigheter har samrått med andra berörda myndigheter vid verksamhetsminskningar.

Uppdraget ska samordnas av Länsstyrelsen i Örebro län och en första delredovisning innehållande kartläggningen av statliga arbetstillfällen ska redovisas den 31 maj 2019. Redovisningen av metoder för att löpande följa upp och redovisa statlig närvaro ska göras senast den 15 augusti 2019.

Tidigare behandling m.m.

Våren 2011 behandlade utskottet också motioner om samverkan och service i glesbygd (bet. 2010/11:KU23). Utskottet ansåg att beredningen av Utredningen om utveckling av lokal service i samverkans förslag samt den pågående översynen av den statliga regionala förvaltningen borde avvaktas och avstyrkte motionerna.

Utskottet behandlade motioner om statliga och kommunala servicekontor våren 2013 (bet. 2012/13:KU19). Utskottet delade regeringens bedömning att den samverkan som inlets mellan myndigheter om förbättrad service till alla medborgare är positiv. Utskottet välkomnade också initiativen från berörda myndigheter som förbättrar tillgängligheten till grundläggande statlig service för fler medborgare, t.ex. att grundläggande statlig service förmedlas via tekniska lösningar som tillhandahålls i kommunala servicekontor eller andra gemensamma kontaktpunkter i dialog med berörda kommuner. Utskottet ansåg dock att beredningen av de utredningsförslag som finns på området inte borde föregripas. Ansvarsfördelningen mellan samarbetande parter och rätts-säkerhetsfrågor borde beaktas. Med det anförda avstyrktes motionerna. En reservation lämnades (S, MP, V).

I betänkande 2013/14:KU26 avstyrktes motioner om statliga och kommunala servicekontor efter förenklad beredning.

Våren 2016 avstyrkte utskottet motionsyrkanden om statliga och kommunala servicekontor (bet. 2015/16:KU17). Utskottet pekade på att det pågick ett arbete som gällde statliga myndigheters beslut om lokalisering. Regeringen hade beslutat om ett myndighetsuppdrag som syftade till att ge regeringen en samlad bild av den statliga närvaron i landet samt underlag för bedömning av huruvida styrningen av myndigheterna behövde förtydligas i det avseendet. Ett annat uppdrag gällde analys av och förslag på vilka funktioner inom de statliga myndigheterna som kan vara lämpliga att bedriva samordnat i staten och utanför storstadsområdena. Utskottet välkomnade initiativ som förbättrar tillgängligheten till grundläggande statlig service för fler medborgare, t.ex. att grundläggande statlig service förmedlas via tekniska lösningar som tillhandahålls i kommunala servicekontor eller andra gemensamma kontaktpunkter i dialog med berörda kommuner. Utskottet ville dock inte föregripa resultatet av de uppdrag och det övriga arbete som pågick. En reservation lämnades (C, KD).

Våren 2016 föreslog näringsutskottet ett tillkännagivande till regeringen med anledning av motionsyrkanden om lokalisering och organisering av

statliga myndigheter (bet. 2015/16:NU17). Utskottet ansåg att regeringen skulle pröva möjligheterna att omlokalisera myndigheter från större städer till landsbygden. Regeringen borde enligt utskottet i lämpligt sammanhang återrapportera till riksdagen vilka åtgärder den hade vidtagit och hur de principer som riksdagen sedan tidigare fastställt tillämpas. Riksdagen beslutade i enlighet med näringsutskottets förslag (rskr. 2015/16:201).

Även finansutskottet har behandlat motionsyrkanden om lokalisering av myndigheter (bet. 2015/16:FiU25). Utskottet föreslog ett tillkännagivande om att regeringen borde se till att statliga myndigheter under regeringen lokaliseras till förorter och lägen utanför de dyraste områdena i Stockholms innerstad samt även pröva lokalisering till andra delar av landet. Som skäl angav finansutskottet bl.a. att en flytt av offentlig förvaltning kan bidra till fler arbetstillfällen och till att höja statusen på stadsdelar som präglas av utanförskap. Riksdagen beslutade i enlighet med finansutskottets förslag (rskr. 2015/16:208).

Regeringens åtgärder med anledning av tillkännagivandena redovisas i budgetpropositionen för 2018 (prop. 2017/18:1 utg.omr. 2 s. 85 f.). I budgetpropositionen framhålls bl.a. att regeringen har fortsatt att omlokalisera verksamhet eller hela myndigheter från Stockholms län till andra delar av landet för att säkerställa att statliga myndigheter finns i hela landet. Regeringen avsåg att fortsätta detta arbete. Regeringen redogör vidare i regeringens skrivelse 2018/19:75 för de omlokaliseringar som regeringen har fattat beslut om. Totalt handlar det om 21 regeringsbeslut som berör 20 olika myndigheter (s. 132 f. och 134 f.). Av skrivelsen framgår även att regeringen har tillsatt en utredning för att öka den statliga närvaron i Västernorrland (dir. 2018:100). Uppdraget ska redovisas senast den 30 april 2019 (skr. 2018/19:75 s. 134 och 135).

Våren 2018 avstyrkte konstitutionsutskottet motionsyrkanden om statliga och kommunala servicekontor och om statlig närvaro i hela landet (bet. 2017/18:KU37). Fyra reservationer lämnades (SD), (C), (V) och (KD). Utskottet anförde följande:

Servicekontorsutredningen har i uppdrag att analysera och föreslå hur vissa statliga myndigheters lokala serviceverksamhet kan organiseras på ett mer sammanhållet sätt. Syftet är att säkerställa och stärka tillgången till grundläggande statlig service för medborgare och företag i hela landet. Regeringen har som ett led i arbetet med att säkerställa och stärka den lokala statliga servicen även gett Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och Skatteverket i uppdrag att fram till den 30 juni 2018 etablera tio nya servicekontor. Regeringen har också aviserat att arbetet med att stärka den statliga närvaron i landet, bl.a. genom omlokalisering av myndigheter, ska fortsätta.

Utskottet ser positivt på det arbete som pågår med att förbättra tillgängligheten till grundläggande statlig service för medborgare och företag i hela landet. Utskottet anser att resultatet av detta arbete inte bör föregripas och avstyrker därför motionerna.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att de förslag som regeringen lagt fram i propositionen är ett steg i rätt riktning mot ökad tillgång till statlig service. Utskottet noterar vidare att regeringen tagit initiativ till en kartläggning av statlig närvaro i länen och kommunerna. Mot denna bakgrund anser utskottet inte att det finns skäl att ta något initiativ med anledning av motionsyrkandena om tillgång till lokal statlig service. Utskottet föreslår att motionsyrkandena avslås.

Reservationer

1. Samlad struktur för tillhandahållande av lokal statlig service, punkt 1 (SD)

av Matheus Enholm (SD), Fredrik Lindahl (SD) och Mikael Strandman (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen

a) avslår regeringens förslag till

1. lag om viss gemensam offentlig service,

2. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400),

b) ställer sig bakom det som anförs i reservationen om att göra en förnyad översyn av samtjänstlagen och samtjänstförordningen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:3033 av Matheus Enholm m.fl. (SD) yrkandena 1 och 2 samt avslår proposition 2018/19:47 punkterna 1 och 2.

Ställningstagande

För att möjliggöra lokal statlig service föreslår regeringen i propositionen en ny lag om viss gemensam offentlig service. I propositionen föreslås lagändringar i syfte att underlätta för personer som inte behärskar det svenska språket samt personer med funktionsnedsättning och pensionärer att få träffa en handläggare lokalt. Detta ska genomföras via en ny organisation som ska lyda under Statens servicecenter.

Vi delar delvis regeringens bedömning att det finns ett behov av bättre tillgång till grundläggande statlig service för privatpersoner, företagare och bolag i hela landet. Vi ser även fördelar med en sådan service som omfattar och till viss del synkroniserar Försäkringskassans, Pensionsmyndighetens och Skatteverkets verksamheter. Med detta sagt menar vi dock att propositionen inte i tillräcklig utsträckning omfattar det servicebehov som finns i samhället.

Enligt uppgifter på regeringens webbplats kommer dessutom de aviserade servicecentralerna i stor utsträckning att placeras i utanförskapsområden och endast i begränsad utsträckning på landsbygden. För att adekvat och fullständigt kunna ta del av det allmännas offentliga service torde det knappast räcka att tjänsten erbjuds geografiskt nära. Talar man inte språket eller förstår de sociala koder eller föreskrifter som reglerar det allmännas relation till enskilda torde det inte göra någon skillnad om den efterfrågade tjänsten

erbjuds lokalt, i en annan stad eller på internet. De många problem som gör sig gällande i utanförskapsområden kan därför knappast förväntas bli lösta genom att det allmänna ytterligare sänker kraven för invandrare att ta del av den service som erbjuds majoritetssamhället på övriga medborgares villkor. För att servicecentraler i stället ska göra största möjliga nytta borde utgångspunkten i stället vara att de i främsta möjliga mån bör placeras på platser där äldre, personer med funktionsnedsättning och personer bosatta på glesbygden kan förväntas ha behov av service.

Kammarkollegiet anför i sitt remissvar att förslaget inte bör genomföras i den form som regeringen föreslagit för riksdagen. Kammarkollegiet betonar att samtjänstlagen och samtjänstförordningen inte är avsedda att användas på det sätt som propositionen gör gällande då ärendehandläggning ska ske inom ramen för respektive myndighets ansvarsområde.

Enligt vår mening ska propositionen därför avslås. Regeringen bör i stället få i uppdrag att göra en fullständig genomlysning av samtjänstlagen och samtjänstförordningen. I den översynen bör särskild vikt fästas vid att pröva om lösningen med servicecenter verkligen gör den nytta för de utsatta områdena som regeringens förslag syftar till och att utreda huruvida servicen på ett ändamålsenligt sätt kan riktas mot såväl landsbygd som tätort.

2. Tillgång till lokal statlig service, punkt 2 (SD)

av Matheus Enholm (SD), Fredrik Lindahl (SD) och Mikael Strandman (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:155 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 4 och
avslår motionerna

2018/19:628 av Dennis Dioukarev (SD),

2018/19:775 av Betty Malmberg (M) yrkande 1,

2018/19:1815 av Anna-Caren Säterberg och Kalle Olsson (båda S),

2018/19:2492 av Per Åsling (C) yrkande 1,

2018/19:2694 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 22 och

2018/19:2736 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 62.

Ställningstagande

En förutsättning för en levande landsbygd är att det finns god tillgång till offentlig service. Under lång tid har en ond spiral inneburit att offentlig service

försvunnit på landsbygden till följd av ett minskat befolkningsunderlag, vilket i sin tur har bidragit till en ytterligare försämring av befolkningsutvecklingen. För att kompensera för detta har myndigheter och kommuner satsat alltmer på att erbjuda information och service över internet och telefon, vilket för många är ett fullgott alternativ. Samtidigt finns det alltjämt hushåll i glesbygden som fortfarande saknar tillgång till en snabb och stabil internetuppkoppling, trots att arbetet med att bygga ut näten har varit omfattande. Utvecklingen är oroande. Vi vill stärka medborgarservicen genom en ökad samverkan för att behålla och utveckla den offentliga servicen. Fysiska möten kan ibland av praktiska skäl inte äga rum, men inom ramen för samverkanskontoren kan man genom modern videokonferensteknik verka för personliga möten på distans. Detta kan ge alla medborgare en likvärdig tillgång till service.

3. Tillgång till lokal statlig service, punkt 2 (KD)

av Tuve Skånberg (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2018/19:2736 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 62 och avslår motionerna

2018/19:155 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 4,

2018/19:628 av Dennis Dioukarev (SD),

2018/19:775 av Betty Malmberg (M) yrkande 1,

2018/19:1815 av Anna-Caren Säterberg och Kalle Olsson (båda S),

2018/19:2492 av Per Åsling (C) yrkande 1 och

2018/19:2694 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 22.

Ställningstagande

Servicecenter är ett bra sätt att samla olika myndigheters service så att basala myndighetstjänster finns att tillgå runt om i landet. Åtgärder bör vidtas för att främja sådan myndighetssamverkan. Kommuner och statliga myndigheter bör samordna sin grundläggande service till medborgare och företag genom att samarbeta i lokala servicecenter. Som komplement till servicecentren bör servicepunkter inrättas i samarbete med det lokala näringslivet och det civila samhället. Posten bör få i uppdrag att tillhandahålla mobila servicepunkter till dem som bor längs lantbrevbärlinjer. En sätt att stävja utflyttningen från små orter är att skapa förutsättningar som gör livet i glesbygden enklare att leva. Rimliga avstånd till grundläggande service, såväl offentlig som kommersiell, ger fler den praktiska möjligheten att bo kvar på landet – eller att flytta dit.

Förslagen i 2018 års budgetproposition om att Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och polisen skulle upprätta tio nya servicekontor var ett steg i rätt riktning. Detsamma gäller även förslagen i regeringens proposition om en sammanhållen organisation som Statens servicecenter.

Jag anser dock att ytterligare åtgärder måste vidtas för att upprätthålla en grundläggande servicenivå över hela landet. Enligt min mening ska de viktigaste statliga aktörerna och myndigheterna, främst polisen, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen, i princip finnas i alla kommuner. Samverkan mellan kommuner behöver utvecklas, så att man tar till vara de möjligheter som finns för att erbjuda medborgarna en så god service som möjligt och för att hushålla med de ekonomiska resurserna. Alternativa möjligheter att resa kollektivt på landsbygden behöver utvecklas. Nya samverkansmodeller måste prövas där offentliga resor som sjukresor och skolskjutsar kan kombineras med privata resor. Ett stort mått av innovativt arbete måste vara tillåtet för att hitta framtidens lösningar.

Det är viktigt att upprätthålla en grundläggande servicenivå över hela landet för att människor ska känna sig trygga och för att livet utanför tätorterna ska fungera. Basal offentlig service ska vara lätt tillgänglig för alla i landet, och jag vill därför underlätta för myndigheter och kommuner att samarbeta kring detta. Ett bra sätt är att upprätta s.k. servicecenter i anslutning till den lokala lanthandeln eller andra etablerade samlingspunkter i landsortssamhällena.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2018/19:47 Samlad struktur för tillhandahållande av lokal statlig service:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om viss gemensam offentlig service.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Följdmotionen

2018/19:3033 av Matheus Enholm m.fl. (SD):

1. Riksdagen avslår propositionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra en förnyad översyn av samtjänstlagen och samtjänstförordningen och tillkännager detta för regeringen.

Motioner från allmänna motionstiden 2018/19

2018/19:155 av Eric Palmqvist m.fl. (SD):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att statliga myndigheter bör trygga en god tillgång till offentlig service för medborgare och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:628 av Dennis Dioukarev (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur Skatteverket, Kronofogden och Försäkringskassan kan samlokaliseras och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:775 av Betty Malmberg (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tillgänglighet till offentlig service även för de som saknar digital uppkoppling, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2018/19:1815 av Anna-Caren Säterberg och Kalle Olsson (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att stärka närvaron av statlig service i hela landet och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2492 av Per Åsling (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fler av myndigheternas uppdrag och funktioner ska decentraliseras och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2694 av Helena Lindahl m.fl. (C):

22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fler av myndigheternas uppdrag och funktioner ska decentraliseras och tillkännager detta för regeringen.

2018/19:2736 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD):

62. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att samla myndigheter i servicecentrum och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om viss gemensam offentlig service

Härigenom föreskrivs följande.

Serviceavtal

1 § Statliga myndigheter och en kommun eller ett landsting får ingå serviceavtal om att för varandras räkning lämna upplysningar, vägledning, råd och annan sådan hjälp till enskilda och i övrigt handlägga förvaltningsärenden, med de begränsningar som anges i denna lag eller i förordning.

Den statliga myndighet som regeringen bestämmer ska ingå avtal om att för andra myndigheters räkning utföra uppgifter enligt första stycket.

2 § I serviceavtalet ska det anges vilka förvaltningsuppgifter som ska omfattas av en sådan gemensam offentlig service som avses i 1 §.

Förvaltningsuppgifter som innefattar myndighetsutövning eller som kräver tillgång till personuppgifter ska redovisas särskilt i avtalet.

Av avtalet ska det även framgå vilken tillgång till personuppgifter som behövs för att de förvaltningsuppgifter som omfattas av avtalet ska kunna utföras.

Så snart ett avtal har träffats eller ändrats ska en kopia av avtalet skickas till regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Detta gäller dock inte i de fall då regeringen enligt 1 § andra stycket bestämt att en statlig myndighet ska utföra verksamhet åt andra myndigheter.

Kommuner och landsting

3 § Förvaltningsuppgifter som innefattar myndighetsutövning och som en kommun eller ett landsting ansvarar för får inte omfattas av ett serviceavtal.

Ett serviceavtal med en kommun eller ett landsting får trots detta omfatta att

1. ta emot ansökningar om plats och, med undantag för barn som behöver särskilt stöd enligt 8 kap. 7 § och 14 kap. 6 § skollagen (2010:800), fördela platser och lämna erbjudanden om plats för barn och elever i förskola, fritidshem och sådan pedagogisk verksamhet som avses i 25 kap. samma lag,

2. lämna ekonomiskt stöd till inackordering för elever i gymnasieskolan och kommunal vuxenutbildning enligt skollagen,

3. enligt kommunala föreskrifter ge tillstånd till att inrätta annat slag av toalett än vattentoalett, eller

4. bevilja parkeringstillstånd för rörelsehindrade.

Verksamhetsrapporter

4 § Myndigheter som har träffat ett serviceavtal ska på det sätt som angetts av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer redovisa hur verksamheten bedrivits. Detta gäller dock inte i de fall då regeringen enligt 1 § andra stycket bestämt att en statlig myndighet ska utföra verksamhet åt andra myndigheter.

Särskilt avtal

5 § Om ett serviceavtal omfattar förvaltningsuppgifter som helt eller delvis innefattar myndighetsutövning eller kräver tillgång till personuppgifter, ska den myndighet som ansvarar för förvaltningsuppgifterna ingå ett särskilt anställnings- eller uppdragsavtal med de personer som ska utföra dessa uppgifter.

Om ett sådant serviceavtal innebär att en statlig myndighet ska utföra förvaltningsuppgifter åt en annan statlig myndighet, ska uppdragsavtal alltid ingås.

Tillgången till personuppgifter

6 § En arbets- eller uppdragstagare enligt 5 § får bara ges tillgång till sådana personuppgifter som behövs för att de förvaltningsuppgifter som omfattas av serviceavtalet ska kunna utföras.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juni 2019.
 2. Genom lagen upphävs lagen (2004:543) om samtjänst vid medborgarkontor.
 3. Den upphävda lagen gäller dock fortfarande för samtjänstavtal som ingåtts före ikraftträdandet.

2 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs att det i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska införas en ny paragraf, 40 kap. 7 c §, och närmast före 40 kap. 7 c § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

40 kap.

Gemensam offentlig service

7 c §

I verksamhet som en statlig myndighet utför åt någon annan myndighet enligt 1 § andra stycket lagen (2019:000) om viss gemensam offentlig service gäller motsvarande sekretess som tillämpas hos den myndighet för vilken handlingen tagits emot eller upprättats.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 2019.